

Leskinen, Timo

## Vastine Sonkari-Kiesimä rantaosayleiskaavan muutoksen luonnoksesta saatuun palautteeseen

### Lausunnot:

#### Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Ei huomautettavaa.

#### Pohjois-Savon ELY-keskus

Rautalammin kunta on pyytänyt Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoa Sonkari-Kiesimän rantaosayleiskaavan muutoksen valmisteluaineistosta. Kaavamuutosalue sijaitsee Rautalammin kunnan pohjoisosassa, Sonkari-järven länsirannalla, Sääksenniemen ja Sääksenlahden alueella. Kaava-alueen koko on n. 30 hehtaaria. Aloite kaavamuutokseen on tullut maanomistajalta, jonka omistamalle kiinteistölle muutosalueen maa-alueet sijoittuvat. Kaavamuutosalueelle sijoittuva vesialue on vesiosakaskunnan omistuksessa. Kaavan tarkoituksena on muuttaa alueella voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu luonnonsuojelualue (SL) osin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). SL -aluevaraus on tarkoitus supistaa koskemaan pääsääntöisesti vain vesialuetta ja talousmetsänä käytetty alue on tarkoitus osoittaa M-merkinnällä.

Voimassa oleva yleiskaava on laadittu vuonna 2001, jolloin alue arvioitiin luontoselvityksen (1999) perusteella maisemallisesti, kasvillisuudeltaan sekä linnustollisesti merkittäväksi. Luontoselvityksen mukaan alueen suojeluarvot liittyvät erityisesti vesialueeseen ja rantaluhtaan. Alueella oli luontoselvityksen mukaan havaittu/pesinyt mm. laulujoutsen, kuikka, pikkulokki ja selkälokki. Yleiskaavaan Sääksenlahden vesialue sekä osa Sääksenniemestä osoitettiin SL-merkinnällä. Alueelle ei kuitenkaan ole perustettu luonnonsuojelualuetta.

ELY-keskus on tutustunut kaavaluonnosaineistoon ja toteaa alueidenkäytön edistämistehtävässään seuraavaa. Kaavaselostuksessa viitataan Pohjois-Savon ympäristökeskuksen vuonna 2006 antamaan lausuntoon, jossa todetaan, ettei maa-alueelle ole tarvetta perustaa luonnonsuojelualuetta. Paikalla tehdyn maastokatselmuksen (27.11.2006) perusteella ympäristökeskus lausui, ettei metsäalueella ole sellaisia luonnonarvoja, joiden perusteella alueesta voitaisiin muodostaa luonnonsuojelualue. Alueen metsät ovat olleet metsätalouskäytössä, eikä alueelta ole rantavyöhykkeitä lukuun ottamatta havaittu erityisiä luontoarvoja. Sääksenlahteen rajautuvat niemet ovat kuitenkin maisemallisesti arvokkaita. Rantapuustolla ja -luhdalla on lisäksi merkitystä Sääksenlahden vesi- ja rantalinnuston pesimärauhan turvaamisessa. ELY-keskus katsoo, että rantavyöhyke sekä maisemallisesti arvokkaat männikköiset niemet tulee rajata luo-alueeksi luonto- ja maisema-arvot turvaavalla kaavamääräyksellä.

Luo-alue tulee lähtökohtaisesti rajata niin, että sen leveys rannasta on vähintään 20 metriä ja niin, että alue sisältää myös maisemallisesti arvokkaat niemet kokonaisuudessaan.

Kaavamerkintänä ja -määräyksenä voi käyttää esimerkiksi seuraavaa:

*Luo-alue*

*Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman kannalta erityisen tärkeä alue. Alueen luonto- ja maisema-arvoja ei saa heikentää. Puusto tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisena.*

ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa kaavaluonnosaineistosta.

*Vastine:*

*Lausunnon mukaan suunnittelualueen arvokkaimmat alueet on SL-alueeksi. Lausunnossa todetaan, että metsäalueella ei ole sellaisia luontoarvoja, joiden perusteella pitäisi osoittaa SL-aluetta. Rantametsällä on lähinnä maisemallista arvoa sekä merkitystä vesi- ja rantalinnuston pesimälinnuston pesintärauhan turvaamiseksi.*

*Pesintärauhan turvaaminen voidaan taata sillä, että metsän käsittely tehdään pesimäkauden ulkopuolella. Maisemallisesti merkittävimmät niemen osat/kärjet on osoitettu jo SL-alueeksi. Rantametsien käsittelylle on kaavamääräyksissä annettu ohjeistus, joka turvaa riittävästi maisemalliset arvot.*

*Lausunnossa esitetty kaavamääräys käytännössä estää metsän käsittelyn 20 m rantavyöhykkeellä, mikä on maaomistajalle kohtuutonta alueen arvot huomioiden. Maisema-arvot voidaan turvata vastuullisella rantametsän hoidolla noudattamalla rantametsiä koskevaa metsänhoitosuositusta.*

*Sonkari-Kiesimän rantaosayleiskaavan alueella on muitakin luonnonmaisemaltaan yhtä arvokkaita alueita, mutta niilläkään ei ole annettu erityisiä kaavamääräyksiä. Tässä tapauksessa luo-alueen osoittaminen ja sille esitetty kaavamääräys, voisi vaarantaa Sonkarin ranta-alueen maaomistajien yhdenvertaisen kohtelun.*

*Lisätään kaavaselostukseen maininta siitä, että ranta-alueen metsänkäsittely tulee tapahtua toukokuun – elokuun välisen ajan ulkopuolella.*

FCG Finnish Consulting Group Oy



Timo Leskinen, DI